

Ungas möjlighet att påverka EU

Detta projekt är ett samarbete mellan mig, Denisa, praktikant på Europa Direkt Sydskåne, och Izabela, praktikant på Generaldirektoratet för kommunikation vid Europeiska kommissionen i Bryssel.

Presentationen och workshopen kommer att vara en del av en engelsk lektion på Ystad gymnasium. Eleverna får möjlighet att utveckla sina språkkunskaper genom att prata, skriva och argumentera på engelska, samtidigt som de lär sig om EU och hur de kan påverka beslutsprocesser.

Frågeställning: Hur kan vi engagera unga i EU:s demokratiska processer genom Medborgarnas deltagarplattform och andra verktyg för deltagandedemokrati i EU?

Metod

- **Lektionsplan (80 min)**

1. **Introduktion (5 min)**

Kort presentation av vilka vi är (varför vi läser Europastudier och varför vi har valt våra praktikplatser) och syftet med workshopen. Vi ska fråga eleverna vad de heter och varför de läser Engelska 7.

2. **Pre-workshop quiz (4 min)**

3. **Presentation om EU:s medborgarverktyg (11 min)**

Genomgång av EU:s medborgarverktyg, med fokus på Europeiska Medborgarpaneler, europeiska medborgarinitiativet samt Medborgarnas deltagarplattform.

4. **Demonstration av CEP (10 min)**

Genomgång på stora skärmen av CEP och hur registreringen fungerar, så att eleverna kan följa processen.

5. **Varför "motverka hat i samhället"? (5 min)**

Vi inleder med att betona att det endast finns ett ämne som diskuteras på plattformen i taget. Just nu är ämnet "motverka hat i samhället" aktuellt, och vi belyser varför detta tema är så viktigt. Vi belyser de negativa konsekvenserna av hat för individer och grupper (för att kanske inspirera eleverna inför nästa steg) och betonar att detta är ett prioriterat ämne för EU-kommissionen under perioden 2024-2029.

6. **Inspiration för elevernas inlägg (6 min)**

Eleverna delas in i grupper om 4-5 personer, vilket ger 6-7 grupper totalt i en klass med 24-30 elever. Följande frågor kommer vi dela ut utskrivna på papper till varje grupp som eleverna kan använda för att individuellt fundera kring och diskutera i sina grupper. Syftet är att frågorna ska inspirera eleverna att komma med egna inlägg och förslag på Medborgarnas deltagarplattform. Vi ska uppmuntra dem att utgå från sina egna erfarenheter och perspektiv, eller det deras omgivning har upplevt, när de formulerar sina idéer.

1. Har du någon gång upplevt eller sett exempel på när någon blivit utsatt för hatfulla kommentarer eller beteenden i skolan eller samhället? Hur reagerade du och vad tror du att du kunde ha gjort annorlunda?
2. Tänk på en gång då du kände dig särbehandlad eller exkluderad på grund av din bakgrund, etnicitet, religion eller andra olikheter. Hur påverkade det dig och vad skulle ha kunnat göras för att skapa mer inkludering?

3. Har du sett eller upplevt när människor har låtit förutfattade meningar eller fördomar styra deras syn på och bemötande av andra? Hur skulle man kunna motverka sådana fördomar?
 4. Kan du dela en situation då du själv eller någon annan agerade för att stå upp mot hatpropaganda eller trakasserier online? Vad innebar det för dig och hur skulle fler kunna engagera sig? – vi ska ge några egna exempel på detta med Izabela
 5. Vilka konkreta förslag skulle du ha till EU-kommissionen för att de ska kunna minska förekomsten av hatbrott och intolerans i EU?
 7. **Arbeta i grupper för att lägga upp idéer på CEP (20 min)**
Varje grupp använder en telefon för att formulera sina förslag till EU om hur man kan motverka hat. Innan de publicerar sina inlägg på plattformen, delar varje grupp sina idéer på den stora skärmen. Detta skapar en möjlighet för diskussion och ger dem chansen att förklara varför deras förslag är viktiga.
 8. **Interaktion på CEP (10 min)**
Eleverna uppmanas att läsa och interagera med andra inlägg genom att gilla eller kommentera. Denna del uppmuntrar till dialog och förståelse för olika perspektiv, samt att skapa en positiv och stödjande miljö.
 9. **Alternativ för andra ämnen och avslutning om Europeiska medborgarinitiativet (4 min)**
Medborgarnas deltagarplattform fokuserar på ett ämne i taget. För tillfället är det "motverka hat i samhället," men om eleverna har andra viktiga frågor kan de använda Europeiska medborgarinitiativet istället, där de kan stödja och lyfta initiativ de brinner för. Vi avslutar med att vi ska skicka [undervisningsmaterialet om Europeiska medborgarinitiativet](#) till läraren, så att de kan använda det för att ge eleverna en grundlig förståelse av medborgarinitiativet, vilket kan inkludera aktiviteter som att utveckla egna initiativ eller diskutera hur man kan påverka EU:s beslut, och därigenom uppmuntra aktivt medborgarskap.
 10. **Post-workshop quiz (5 min)**
- **Kort artikel - Utvärdering av workshopen**
 - Izabela och jag kommer att gemensamt utvärdera workshopen. Vi kommer att sammanfatta vad vi gick igenom och varför det var viktigt.

Projektets koppling till EU-kommissionens politiska riktlinjer för 2024–2029 samt Europa Direkt Sydkånes prioriterad verksamhet

1. **Skydda vår demokrati**
Genom att introducera unga till Medborgarnas deltagarplattform och andra former av medborgarengagemang ökar projektet deras delaktighet i demokratiska processer, vilket är centralt för att skydda och stärka demokratin. Genom utbildning och praktiska övningar får ungdomar insikt i sin roll som aktiva medborgare inom EU, vilket bidrar till att bevara och förstärka demokratiska värderingar. Detta stödjer också EU-kommissionens riktlinje att "medborgardeltagande blir ett normalt inslag i beslutsfattandet i hela EU."
2. **Förstärka rättsstatsprincipen**
Projektet stödjer rättsstatsprincipen genom att lyfta fram EU:s verktyg för medborgardeltagande och betona vikten av en inkluderande och rättvis beslutsprocess. Detta ger ungdomar en konkret bild av hur rättsstatsprincipen handlar om mer än lag och ordning; det handlar också om att deras röster är värdefulla och har en plats i politiska diskussioner.
3. **Medborgarna i hjärtat av vår demokrati**
Projektet sätter ungdomars röster och perspektiv i centrum, vilket direkt stödjer riktlinjer om att medborgarna ska vara "i hjärtat av vår demokrati." Genom workshops och interaktiva moment uppmuntras eleverna att aktivt dela sina åsikter om samhällsfrågor, särskilt om att

motverka hat. Denna delaktighet bidrar även till EU-kommissionens målsättning att "intensifiera samarbetet med det civila samhället."

4. Skydda demokratiska värden

Fokus på att motverka hat bidrar till EU:s övergripande mål om att skydda och bevara demokratiska värden. Genom att diskutera vad hat innebär och hur det kan bekämpas i samhället, främjar projektet en inkluderande och tolerant kultur, vilket är grundläggande för att bevara ett demokratiskt samhälle. Politiska riktlinjer: "Vi kommer att följa upp rekommendationerna, som de som vi fick från 2024 års panel om att motverka hat i samhället".

Vad är europeiska medborgarinitiativet?

Det europeiska medborgarinitiativet (ECI) är ett verktyg för deltagandedemokrati inom EU som ger medborgare möjligheten att direkt påverka EU:s politik och lagstiftning. Europeiska medborgarinitiativet föreslogs av Europeiska kommissionen som en del av Lissabonfördraget, som trädde i kraft den 1 december 2009. ECI var en del av den bredare strävningen att stärka medborgarnas deltagande i EU:s demokratiska processer och trädde i kraft den 1 april 2012, när de första reglerna för hur medborgarinitiativet skulle fungera började tillämpas. Det var då möjligt för medborgare att registrera sina initiativ och börja samla underskrifter.

Genom att samla in en miljon underskrifter från minst sju olika medlemsländer kan ett initiativ väcka debatt på EU-nivå och leda till att EU-kommissionen överväger att föreslå nya lagar. För att starta ett medborgarinitiativ krävs att minst sju EU-medborgare från olika länder går samman och väljer en fråga som faller inom EU-kommissionens befogenheter. Efter att EU-kommissionen har kontrollerat initiativets juridiska möjligheter och registrerat det, har organisationerna ett år på sig att samla in underskrifterna. Initiativet måste också vara förenligt med EU:s värderingar och stadgan om de grundläggande rättigheterna.

Varför är europeiska medborgarinitiativet viktigt?

Medborgarinitiativet stärker EU-medborgarnas roll i demokratin genom att ge dem en plattform för att lyfta viktiga frågor. Det bidrar också till att öka medvetenheten om gemensamma värderingar och utmaningar inom EU, samtidigt som det främjar dialog mellan medborgare och beslutsfattare.

Så fungerar det steg för steg:

- 1. Gå samman:** Du och 7 medborgare från 7 olika EU-länder kan samarbeta för att lägga fram en idé.
- 2. Registrera:** Skicka in din idé för godkännande via det europeiska medborgarinitiativets webbplats.
- 3. Samla underskrifter:** Få ihop 1 miljon underskrifter från minst 7 EU-länder inom 12 månader.
- 4. Verifiering:** Lämna in underskrifterna för att verifieras av varje land.
- 5. Skicka in:** Presentera din idé för EU-kommissionen och Europaparlamentet.
- 6. Svar:** EU-kommissionen beslutar om åtgärder inom 6 månader.

Hur kan du engagera sig?

Som EU-medborgare kan du:

- Skriva under pågående initiativ.
- Sprida information om initiativ.
- Delta i kampanjer eller starta ett nytt initiativ.

Sedan 2012 har över 100 initiativ registrerats och nästan 20 miljoner underskrifter samlats in. Flera initiativ har redan lett till konkreta förändringar, som förbättrat skydd för rent dricksvatten och minskad användning av skadliga bekämpningsmedel.

Initiativ som blev EU- och svenska lagar

1. Medborgarinitiativet *Vatten och sanitet är en mänsklig rättighet! Vatten är en samhällsnytta, inte en handelsvara!* eller *Right2Water* initiativet startades 2012 med stöd av sju grundare, inklusive Annelie Nordström. EU-kommissionen svarade 2014, vilket ökade medvetenheten om frågan globalt. Direktivet (EU) 2020/2184 om dricksvatten trädde i kraft 12 januari 2021 och syftar till att säkerställa hälsosamt och rent dricksvatten i EU.

Resultat av Right2Water:

Efter initiativet har EU reviderat dricksvattendirektivet. Det nya direktivet antogs 16 december 2020, implementerades nationellt senast 12 januari 2023 och innehåller ytterligare krav som träder i kraft fram till 2026.

Sverige omfattas av direktivet och har tagit fram propositionen "Genomförande av EU:s nya dricksvattendirektiv" (Prop. 2023/24:30) för att anpassa lagstiftningen, med följande huvudpunkter:

- **Förbättrad övervakning** av vattenkvalitet.
- **Riskbedömningar** av vattensystem.
- **Hygienkrav** för material i kontakt med vatten.
- **Åtgärder mot vattenläckage** för effektivare användning.
- **Ökad transparens** för allmänheten om vattenkvalitet.
- **Fokus på utsatta grupper** för att säkerställa tillgång till rent vatten.

2. Medborgarinitiativet *Förbjud glyfosat och skydda människor och miljön mot giftiga bekämpningsmedel* samlade över en miljon underskrifter och lämnades in till EU-kommissionen den 6 oktober 2017. Initiativet syftade till att förbjuda glyfosat, reformera bekämpningsmedelsgodkännande och främja giftfria alternativ.

EU-kommissionens åtgärder:

1. **Ökad transparens i riskbedömningar:**

Kommissionen lade fram en förordning om transparens och hållbarhet i livsmedelskedjans riskbedömningar (2019/1381). Den antogs 2019 och trädde i kraft 2021.

I Sverige har flera åtgärder vidtagits som resultat av förordningen:

1. **Restriktioner för glyfosat:** Från oktober 2021 är glyfosat förbjudet i känsliga områden som skolor och parker, vilket minskar risken för människor och miljö.
2. **Växtskyddslagen (2022:725):** En ny lag inför avgifter för offentlig kontroll av bekämpningsmedel, vilket stärker tillsynen.

3. **Mikroplastförbud:** Sverige stöder EU:s förslag om att förbjuda mikroplast i kemiska produkter för att skydda miljön.

Dessa åtgärder är en direkt konsekvens av initiativet och EU:s arbete för att minska användningen av skadliga kemikalier.

EU-kommissionen har lovat att ta itu med flera medborgarinitiativ, inklusive: Ett pälsfritt Europa, Rädda icke-djurtestade kosmetikaproducter - stå upp för ett EU utan djurförsök och medborgarinitiativet "End the Cage Age".

Medborgarnas deltagarplattform

Vad är Medborgarnas deltagarplattform?

Medborgarnas deltagarplattform är en digital flerspråkig mötesplats och verktyg för deltagandedemokrati som lanserades 2024 och där EU-medborgare kan dela sina åsikter och delta i diskussioner om viktiga EU-frågor. Plattformen är en del av Europeiska kommissionens satsning på att stärka deltagandedemokrati och ge medborgarna möjlighet att påverka EU:s politik. Tack vare innovativ översättningsteknologi kan deltagarna kommunicera på något av EU:s 24 officiella språk.

På Medborgarnas deltagarplattform diskuteras alltid ett ämne åt gången, kopplat till ett pågående lagstiftningsförslag som Europeiska kommissionen arbetar med. Just nu fokuserar debatten på hur man kan motverka hat i samhället. Det första ämnet som togs upp på plattformen handlade om hur EU kan främja energieffektivitet och energisnålt beteende för att minska kostnader, vilket ledde till värdefulla idéer som användes i den europeiska medborgarpanelens arbete och kommer att följas upp av EU-kommissionen i nya initiativ.

Hur fungerar plattformen?

Plattformen är utformad för att samla in medborgarnas tankar och idéer, analysera dessa och inkludera dem i EU:s beslutsprocess. Bidragen går genom olika faser:

1. **Deltagande:** Medborgare kan skapa inlägg, kommentera andra deltagares bidrag eller stödja dem genom att "gilla" liknande inlägg som på sociala medier.
2. **Diskussion:** Bidragen används som underlag i europeiska medborgarpaneler, där de diskuteras och bidrar till att forma rekommendationer.
3. **Uppföljning:** Rekommendationerna följs upp och bearbetas vidare genom regelbundna rapporter som säkerställer transparens och kontinuitet.
4. **Återkoppling:** Deltagarna får information om vilka politiska åtgärder och förändringar som tagits fram utifrån deras bidrag.

Så här deltar du:

- Skapa ett EU Login-konto för att registrera dig.
- Publicera egna bidrag genom att klicka på "Nytt bidrag +" och formulera dina idéer på mellan 150 och 1 500 tecken.
- Kommentera och stöd andras bidrag för att bidra till dialog och diskussion.

Varför är Medborgarnas deltagarplattform viktig?

Medborgarnas deltagarplattform skapades för att stärka deltagardemokratin inom EU samt för att följa EU-kommissionens ordföranden Ursula von der Leyens riktlinjer för mandatperioden 2024-2029, där hon betonar att medborgarna ska vara "i hjärtat av vår demokrati". Plattformen syftar till att skapa en mer inkluderande och transparent beslutsprocess genom att ge alla EU-medborgare möjlighet att delta i diskussioner om viktiga frågor som påverkar unionens politik. Genom att samla in och bearbeta medborgarnas tankar och idéer, vill Europeiska kommissionen säkerställa att politiska beslut reflekterar medborgarnas intressen och behov. Plattformen främjar också en aktiv dialog mellan medborgarna och institutionerna, vilket bidrar till en mer representativ och demokratisk styrning på europeisk nivå. Genom att använda avancerade analysverktyg och textmining-teknologi bearbetas bidragen, vilket säkerställer att medborgarnas idéer tas på allvar och kan påverka EU:s framtid.

Jämförelse av verktyg för deltagandedemokrati: Europeiska medborgarinitiativet vs. Medborgarnas deltagarplattform

Både det **europiska medborgarinitiativet (ECI)** och **Medborgarnas deltagarplattform** är viktiga verktyg för deltagandedemokrati som ger medborgarna en chans att påverka EU:s politik, men de har olika fördelar och nackdelar som påverkar hur vi kan engagera oss. Här är mina tankar om de två verktygen.

Europeiska medborgarinitiativet är ett kraftfullt sätt att direkt påverka lagstiftningen inom EU. Genom att samla en miljon underskrifter från minst sju olika medlemsländer kan ett initiativ verkligen lyfta en fråga och tvinga EU-kommissionen att ta ställning. Det känns som ett konkret sätt för medborgarna att sätta press på beslutsfattarna. Ett exempel på ett lyckat initiativ är "Right2Water", där EU faktiskt ändrade sitt dricksvattendirektiv efter ett medborgarinitiativ. Det visar att ECI kan ge riktigt konkreta resultat.

Men det finns också nackdelar. För det första krävs det enorma resurser för att samla in en miljon underskrifter, vilket gör att det ofta är stora, väletablerade grupper som har en chans att lyckas. Mindre grupper, eller medborgare utan stora resurser, kan känna sig uteslutna. Dessutom känns den formella processen ibland lite byråkratisk och svåröverskådlig. Jag tycker också att det är lite frustrerande att även om ett initiativ når fram till EU-kommissionen, betyder det inte att det alltid leder till konkreta förändringar.

Å andra sidan tycker jag att **Medborgarnas deltagarplattform** är en bra och lättillgänglig väg för fler att engagera sig. Plattformen är digital och gör det enkelt att delta genom att publicera inlägg, skriva kommentarer eller stötta andras idéer. Jag uppskattar att man kan delta utan att behöva samla underskrifter eller organisera kampanjer. Det känns också positivt att det är flerspråkigt, vilket gör att fler medborgare från olika delar av EU kan vara med och påverka. Diskussionerna kan vara en bra grund för att EU-kommissionen ska ta med medborgarnas idéer i sina beslut.

Men även här finns nackdelar. För mig känns det ibland som att diskussionerna på plattformen kan bli ganska ytligt, där de mest populära eller enklare idéerna får mest uppmärksamhet, medan mer komplexa förslag riskerar att bli förbisedda. Dessutom är det svårt att veta exakt hur mycket påverkan ens egna idéer har på EU:s politik. Jag tycker också att plattformen, trots sin tillgänglighet, inte riktigt når ut till alla medborgare, särskilt de som inte har den digitala kunskap eller tillgång som krävs. Med tanke på att Medborgarnas deltagarplattform lanserades 2024, kommer det troligtvis att ta tid innan den får större genomslag och påverkan. Det kommer också att ta tid innan fler medborgare känner till och använder den, men jag ser det som ett bra steg framåt för att främja medborgardeltagande och demokrati på EU-nivå.

Både europeiska medborgarinitiativet och Medborgarnas deltagarplattform kan bidra till ungdomspolitiska dialoger genom att ge unga en chans att uttrycka sina åsikter och påverka beslut på EU-nivå. ECI erbjuder en konkret metod för att driva förändring, men det kråver stora resurser, en långsam process och att man måste vara 18 år eller äldre (i vissa lānder 16) för att delta.

Medborgarnas deltagarplattform är mer lämplig för unga då den är digital, lättillgänglig och främjar snabbare interaktion, samt är öppen för alla åldrar. Eftersom plattformen inte kråver stora resurser gör den det enklare för ungdomar att engagera sig i aktuella frågor och påverka beslutsfattare.

I EU finns det också ett tredje verktyg för deltagandedemokrati, "Have Your Say"-portalen, där både privatpersoner och företag kan lämna synpunkter på nya och befintliga lagar och initiativ. Även om detta verktyg erbjuder ännu en möjlighet för medborgare att engagera sig i politiska processer, kan det också bidra till en känsla av förvirring. Med så många olika plattformar och verktyg för att ge synpunkter och delta i beslutsfattande kan det bli överväldigande att veta vilken kanal man ska använda. Samtidigt är det ett positivt fenomen, då det ger medborgare möjlighet att välja det deltagarverktyg som passar deras behov och ålder. Till exempel kan yngre människor som är mer bekanta med digitala plattformar välja Medborgarnas deltagarplattform, medan andra kanske föredrar den mer formella vägen genom Europeiska medborgarinitiativet eller "Have Your Say"-portalen. Det ger medborgarna flexibilitet att engagera sig på det sätt som passar dem bäst, vilket är en styrka, även om det också kan leda till viss förvirring när så många alternativ finns.

Sammanfattningsvis tycker jag att både ECI och Medborgarnas deltagarplattform har sina styrkor och svagheter. ECI känns som ett mer kraftfullt verktyg för att faktiskt förändra lagstiftning, men det är också mer komplicerat och resurskrävande. Medborgarnas deltagarplattform å andra sidan erbjuder ett enklare och mer tillgängligt sätt att delta i diskussioner, men det ger inte samma konkreta resultat. För mig handlar det om att använda de verktygen på olika sätt beroende på vad man vill uppnå.